

İlişki Durumunun Romantik İlişkilerde Yaşanan Çatışmalara Etkisi: Algılanan Partner Duyarlılığı ve İlişki Memnuniyetinin Aracı Rolü

Özet

Yakın ilişkiler, insan yaşamının önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Yetişkinlik döneminde özellikle romantik ilişkiler, bireyin yaşamını birçok yönden etkileyebilmektedir. Her ilişkinin dinamiği birbirinden farklıdır ve bu özellik tüm ilişkileri benzersiz kılmaktadır. Tüm ilişkilerde olduğu gibi, romantik ilişkilerde de çatışmalar yaşamak son derece olağan bir durumdur. Yaşanan çatışmalar karşısında uygun bir tutum sergilemek ve çatışmayı sağlıklı şekilde yönetebilmek ilişkiye olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Bireylerin, ilişkilerinde yaşadıkları çatışmaları doğru yönetebilmesi ise bazı bireysel ve ilişkisel faktörlere bağlıdır. Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ilişki süresi, çatışma sıklığı, kişilik özellikleri bu faktörler arasında sayılabilir. Bu çalışmada, alanda daha önce bu bağlamda doğrudan çalışılmayan, ilişki durumu faktörünün romantik ilişkilerdeki çatışmalara olan etkisini ele almak hedeflenmiştir. Çalışmanın amacı, ilişki durumunun romantik ilişkilerde karşılaşılan çatışmaların sıklığına ve çatışma yönetim yanıtlarına olan etkisini incelemek, ilişki durumu ve algılanan partner duyarlılığı aracı değişkenlerinin çatışmalar bağlamındaki rolünü belirlemektir. Çalışma örneklemini 18-65 yaş arası, en az altı aydır romantik birlikteliğe sahip bireyler oluşturmaktadır. Araştırmadaki çatışma sıklığı faktörü 5'li Likert ölçeği ile, çatışma yönetim yanıtları faktörü ise 2018 yılında Nur Taluy tarafından Türkçe diline adaptasyonu sağlanan İkili İlişkilerde Çatışma Çözme Tepkileri Ölçeği (Rusbult & Zembrodt, 1991) ile ölçülmektedir. Çalışmada yer alan diğer değişkenlerden ilişki memnuniyeti, Sağkal ve Özdemir tarafından (2018) Türkçe çevirisi sağlanan İlişki Memnuniyeti Ölçeği (Fletcher, Simpson & Thomas, 2000) ile ölçülmekte, algılanan partner duyarlılığı ise Algılanan Duyarlılık ve Duyarsızlık Ölçeği (Crasta, Rogge, Maniaci & Reis, 2021) ile ölçülmektedir. Son olarak, ilişki durumu faktörü Demografik Bilgi Formunda yer alan sorular aracılığıyla belirlenmektedir. Ölçekler katılımcılara SurveyMonkey aracılığıyla iletilmektedir. Veri toplama işleminin ardından, veriler analiz edilecektir. Proje ekibi, bir proje yürütücüsü ve bir akademik danışman olmak üzere iki kişiden oluşmaktadır. Çalışma sonucunda elde edilecek sonuçlar üzerinden ulaşılmak istenen yaygın etkiler arasında; ilişki durumunun romantik ilişkilerde yaşanan çatışma sıklığı ve çatışma yönetim yanıtlarına olan etkisinin belirlenmesi, sağlıklı veya şiddet içeren çatışma yönetim yanıtı kullanan muhtemel grupların belirlenmesi, etkili müdahale planlarının yapılabilmesi ve literatüre katkı sağlamak amacıyla çalışma sonucunun akademik yayın haline getirilmesi vardır.

Proje Hakkında

Romantik ilişkiler içerisindeki çatışmalar ilişkilerin önemli bir parçasıdır. İlişkilerde çatışmalar yaşamak kaçınılmazdır ve oldukça doğaldır. Çatışmalar bağlamında ilişkilerin sağlıklı sürdürülebilmesi için belirleyici olan, çatışma sıklığı ve çatışma yönetim yanıtlarıdır. Yaşanan çatışmalarda bireyin mevcut sıkıntı ile baş etme becerisi ilişki dinamiğini ve devamlılığını etkilemektedir. Her birey kendine özgü çatışma yönetim yanıtlarına sahiptir. Partnerlerin yaşadıkları çatışmaları nasıl yönettikleri ilişkileri açısından büyük bir önem arz etmektedir. Çatışmaların yanı sıra, romantik ilişkileri etkileyen birçok faktör mevcuttur. Hem bireysel hem de ilişkisel faktörler birleşmekte ve romantik ilişkilerin oluşmasında ve sürdürülmesinde rol oynamaktadır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda yakın ilişkilerdeki çatışmalar ve ilişki durumu ile bazı unsurlar arasındaki ilişki incelenmiş ancak yakın ilişkiler bağlamında ilişki durumunun çatışmalara olan etkisi doğrudan incelenmemiştir. Bu çalışmada, ilişki kalitesini belirleyen unsurlardan biri olan ilişki memnuniyeti çatışmalar bağlamında incelenmektedir. İlişki durumu ve ilişki memnuniyetinin yanı sıra romantik ilişkilerin yapı taşı olarak bilinen algılanan partner duyarlılığı, yani bireylerin romantik partnerlerinin kendilerini ne kadar anladığına, ne kadar değer verdiğine ve ilgi gösterdiğine dair hisleri (Reis ve Shaver, 1988), çatışmalar bağlamında ele alınmaktadır. Bu araştırma, önceki araştırmalardan daha spesifik olarak, romantik ilişkilerde ilişki durumunun, algılanan partner duyarlılığı ve ilişki memnuniyeti aracı değişkenleri bağlamında çatışma sıklığı ve çatışma yönetim cevapları açısından nasıl bir rol oynadığını araştırmaktadır. Çalışma örneklemini, 18-65 yaş arası, en az altı aydır devam eden romantik ilişkiye sahip katılımcılar oluşturmaktadır. Sonuçlar açısından, çatışma sıklığı ve çatışma çözme tepkileri bağlamında, evli bireyler ile evli olmayan bireyler arasında anlamlı farklılıkların

olduğu ve ilişki durumu fark etmeksizin, algılanan partner duyarlılığı ve ilişki memnuniyeti aracı değişkenlerinin çatışmalar bağlamında önemli farklılıkları öngöreceğı düşünölmektedir.

Projenin Amacı

Araştırmanın amacı, ilişki durumunun romantik ilişkiler bağlamında çatışma sıklığına ve çatışma yönetim yanıtlarına olan etkisini incelemek, romantik ilişkilerde yaşanan çatışmalarda ilişki memnuniyeti ve duyarlılık gibi ilişkişel faktörlerin rollerini açıklamaktır.

Proje Nasıl Yürütölecek?

Proje SurveyMonkey aracılığıyla çevrimiçi şekilde yürütölmektedir.

Aşağıda bulunan bağlantıyı kullanarak çalışmaya ulaşabilirsiniz.

<https://tr.surveymonkey.com/r/LFNCXHZ>

Projenin Değeri

Araştırma kapsamında romantik ilişkiler alanında daha önce birçok kez çalışılmış olan ilişki durumunun bireylerin sağlık ve refahı üzerine etkileri çalışılmayacaktır. Bunun yerine, bildiğimiz kadarıyla ölkemizde henüz çalışılmamış bir konu olan, ilişki durumunun romantik ilişkilerde karşılaşılan çatışmaların sıklığına ve çatışma yönetim yanıtlarına olan etkisinin araştırılması hedeflenmektedir. Bu durum, araştırmanın önemini yansıtan ilk unsur olarak kabul edilebilir. Araştırmanın önemini yansıtan farklı unsurlar da mevcuttur. Araştırma kapsamında incelenecek olan çiftlerin çatışma sıklığı ve çatışma yönetim yanıtlarından çıkacak sonuçların, risk altındaki grupların belirlenmesi ve sağlıklı çatışma yönetimi için eğitimler düzenlenmesi konularında yol gösterici olacağı, ek olarak, çiftlerin sağlıklı iletişim kurabilmesi ve yaşadıkları çatışmaları uygun biçimde yönetebilmesi hem kendileri açısından hem de toplumsal açıdan gerekli olduğundan risk gruplarının belirlenmesi, sosyal politikaların oluşturulması ve gerekli durumlarda müdahale programlarının geliştirilmesine olanak sağlayacağından mevcut araştırma önem arz etmektedir.

Proje Desteđi

Altınbaş Üniversitesi
Psikoloji Uygulama ve
Araştırma Merkezi

Proje Desteđi

Desteleyen Kurum: TÜBİTAK

Proje bütçesi
1448 TL

Proje kodu
2209-A

Proje Ekibi

Proje Danışmanı:

Dr. Duygu Taşfiliz

Proje yürütücüsü:

Gözde Gürler